

Achtergrond bij Drie koningen

Afgelopen week hebben de kinderen op school drie koningen gevierd. In veel klassen werd een brood gegeten, met daarin 1 of meerdere bonen verstoppt. Wie de boon vond, mocht de koning zijn. Wie wil dat niet? Sommige kinderen wisten nog precies wie vorig jaar de boon vond, het maakt indruk. Maar ook een dienende rol is fijn. De koningen werden statig gespeeld, de dienaren werden eerbiedig gespeeld.

In sprookjes is een koning het beeld van de oude wijze. Hij die in het verleden in zowel het aardse als het hemelse kan terugblikken en er wijsheid uit kan putten. Ook de 3 koningen worden vaak de wijzen uit het oosten genoemd. Zij namen hun wijsheid mee en gingen op weg naar de toekomst, het kindje dat in de toekomst een belangrijke rol zou gaan spelen voor de mensheid. De koningen wilden als onderdaan het kind gaan groeten en schonken het hun geschenken, goud, wierook en mirre.

Voor de vakantie heeft u het Oberufer kerstspel mogen aanschouwen. Op veel scholen wordt vanaf klas 4 ook het Oberufer Driekoningenspel getoond.

Het verhaal gaat over de drie Koningen: Melchior, Balthasar en Caspar. In deze volgorde maken de Koningen in het spel kenbaar dat ze zelf, of hun raadsheren, een 'zonderlijke' verschijning aan de hemel hebben waargenomen.

De rode koning is Melchior, 'bron van licht'. Hij komt van Perzië (het huidige Iran). Hij is 35 – 40 jaar, wiskundige en sterrenkundige: kracht in denken en kennis. Hij tuurt zelf de hemel af en ziet die

bijzondere verschijning. Vol wetenschappelijke vreugde, nieuwsgierigheid en opwinding vraagt hij zijn bediende de verrekijker en de meetinstrumenten, zijn 'gatter, kompas en instrumenten goed' te halen. Hij gaat op weg en neemt goud mee: goud om goed te kunnen denken.

Balthasar, 'beschermer van god' is de blauwe koning en komt uit India. Hij is ± 60 jaar, gevoelsmens, leeft vanuit zijn hart en wacht al jaren op de verlosser zoals de profeten hebben voorspeld. Zijn bedienden vertellen hem 's morgens hoe dat 's nachts iets wonderbaarlijks waargenomen is: 'een vreemd gestarnt van zeldzaam klaren schijn'. Ook hij gaat meteen op weg en neemt wierook mee. Het stijgen en weer terug vallen van de rook staat symbolisch voor het spirituele contact met de hogere macht: de vragen die gesteld worden en de antwoorden die teruggezonden worden.

Caspar, 'schatdrager', is de groene koning en komt uit Ethiopië. Hij is ± 25 jaar, energiek, steeds in beweging, vol jeugdig enthousiasme, vertrouwend op het goede dat voor alle mensen nu komen gaat: 'En den Messias, lang begeert, nu is geboren'. Hij neemt mirre mee voor de nieuwe Koning. Mirre heeft geneeskracht en vermindert pijnen, wat nodig is om gezond van lichaam te blijven, te bewegen en doen. Mirre werd ook gebruikt om de doden in te balsemen. Symbolisch schenkt hij het eeuwige leven.

In sommige delen van Nederland, maar ook in sommige zuidelijke landen, mogen kinderen tijdens het Drie koningen feest als koningen langs de deuren en wensen ieder een goed jaar (een goede toekomst). In ruil daarvoor krijgen ze geld of lekkers.

Een oud gebruik op 6 januari is het springen over drie kaarsen. In een turfblok of in aardappelen, komend uit de donkere grond, werden in de donkerste, diepste ruimte van het huis, de kelder, drie kaarsen aangestoken waar overheen gesprongen werd. Het is het eerste licht dat vanuit de donkerte weer naar buiten treed. Je zou het kunnen zien als eerbetoon aan moeder aarde. In sommige klassen mochten de kinderen op het feest ook over het kaarsje springen, of eromheen lopen. Een spannend, uitdagend, maar zeker ook leuk gebruik.